

SZÖVEG –
BAKA ILDIKÓ

KÉP –
EMMER LÁSZLÓ

SOROZAT –
KÉPMÁS

„VALÓSÁG AZ, AMI HAT”

A Vígszínház művésztét fényképezzük, aki gyorsan feltalálja magát a stúdióban. A fotós kisfiával a fociról beszélget, figyel Bogyóra, a saját pulijára és a fotós családjának kuttyusára. Amikor a hangfalakból megszólal az általa kiválasztott zene, elmeséli a sminkesnek, hogy nemrég fedezte fel ezt a bandát. Később megtudom, hogy az ilyen jellegű szereplés egyáltalán nem tartozik a kedvenc időtöltései közé, de ha már itt volt és fényképezték, hát igyekezett figyelni a pillanatra. A műteremből távozva beszélgetünk egy keveset a színművészeti múltjáról, és egyetlen mondatnyit a jövőről is, de a legtöbbet arról, amiben Vecsei H. Miklós él: a jelenről.

◆ – **Olvastam, hogy volt olyan időszakod a Színművészetin, amikor mindennap sírtál, mert rossznak, sikertelennek érezted magad, sosem dicsértek meg. Mi segített túlélni ezt az időszakot?**

– Az, hogy túl kellett élni. A Színműn nagyjából fél év alatt színházfüggővé válsz. Kevés olyan színész van, aki elhagyja a pályát, mert van az egésznek egy különös hangulata, szinte szakrális tere, amitől nagyon nehéz elszakadni, ha egyszer bekebelez. Én még azt sem tudtam, hogy mi a színház, de azt igen, hogy nem akarok mással foglalkozni. A hivatásomon túl megtaláltam benne a hitemet, a szerelmeimet, és azt hiszem, magamat is. Pont emiatt a függőség miatt, hálát adok a Jóistennek, hogy jelenleg nem kell sorban állnom, hanem foglalkozhatok azokkal a dolgokkal, amelyek inspirálnak, kvázi alkothatok. Nem arra kell figyelnem, hogy tetszik-e valakinek, amit csinálunk, hanem arra, hogy hatással tudunk-e lenni. A hatás a hívószavam, mert Hamvas Béla idézve: „Valóság az, ami hat.”

A SZÍNÉSZET AZT JELENTI, HOGY TANULD MEG MAGAD, ISMERD A DÉMONJAIDAT, A POKLODAT, A MENNYORSZÁGODAT, ÉS EZEKRŐL TUDJ TERMÉSZETESEN BESZÉLNI.

– A képzés során nem is dicsérik meg a hallgatókat?

– Nem nagyon. Ez a szigorú, tulajdonképpen kifulladás alapú munkamódszer a keleti gyökerű színészképzés, ennek köszönhető, hogy a magyar, román, lengyel, orosz színészek évtizedekre visszamenően világszínvonalúak. A „simogatás” inkább a nyugati típusú iskolákban jellemző, de szerintem az nem elég hatásos, ha színészetéről van szó. Egy színésznek már fiatalkorában is képesnek kell lennie a lélek egész spektrumát átjárni, ahhoz viszont azt előbb meg kell ismernie. Sokat hallottuk a frázisokat: „éhes színész jó színész”, „fáradt színész jó színész”, sajnos ezek valóban sokszor igaznak bizonyulnak. Természetesen ez attól is függ, hogy az ember később milyen irányokat választ a művészetén belül. Az, hogy mi az első két évben hárman laktunk a tizenkét négyzetméteres szobában, kellett ahhoz, hogy amikor József Attilaként a népligeti hajléktalanságról beszélek, akkor valóban ő szólaljon meg, és ne azt mondják, hogy Vecsei H. Miklós próbál eljátszani valamit, amitől távol van.

– Nem veszélyes ez a módszer? Nincsenek olyanok, akik nem tudják feldolgozni a sikertelenséget, és hosszabb időre benne ragadnak ebben a depresszív állapotban?

– De, sokan, a Színműn volt, aki öngyilkos lett ebben a hangulatban, szóval veszélyes, igen.

– Te mégis azt gondold, hogy jó?

– Ha vissza tudsz találni magadhoz, akkor igen.

– Több helyen beszéltél arról is, hogy hívő vagy. Vallásosan neveltek a szüleid?

– Minden vasárnap és hétfőn mentünk templomba, de hívőnek neveltek, nem vallásosnak. A hit volt a fontos, azon belül is az, hogy alakítsunk ki magunknak egy hitet, és az sem baj, ha nem alakul ki. Jól csinálták a szüleim, mert nagyon szoros kapcsolatom lett a Jóistennel. A hit sok ponton segíti az életemet, mindig vissza tudok igazodni a valódi prioritásokhoz.

– Arra neveltek, hogy ne az anyagi dolgok legyenek fontosak, hanem hogy mit tudsz adni másoknak – mondtad egy korábbi interjúban.

– Hát, igen, de nem volt ez ilyen egyszerű, kamaszkoromban például nagyon is számított, hogy van-e pénzem. Biztos sokan azt gondolták (néha én is magamról), hogy álszent vagyok, de mostában már tényleg tudok úgy cselekedni, ahogy gondolkodom. Azt hiszem, a hithez az is hozzátartozik, hogy az ember tisztában van emberi mivoltával, azzal, hogy rengeteg botlási lehetősége van, de fontos, hogy bocsánatot kérjen, és tanuljon a hibákból.

– A TEDx-előadásodban az Y-generációhoz kapcsolódóan elmondtad, hogy fontos lenne közös célokat megfogalmaznunk. Neked és a Sztalker csoportos alkotótársaidnak mi ez a közös cél?

– Az az érzésünk, hogy a szüleink generációjának könnyebb volt megtalálni a közös célokat. Könnyebb volt rájönni, hogy miért járnak iskolába, miért dolgoznak, miért mennek az utcán; ők érezhették az értelmét annak, hogy vannak. Most, ebben az információrengetegben nagyon nehéz azt érezni, hogy értelme van a létünknek. Nekünk a színházhoz van tehetségünk, szeretünk játszani, szeretjük a zenét, a fényeket, egy kicsit minden ága érdekkel a színháznak, de igazából próbáljuk megfogalmazni, hogy mi lehet most közös cél. Lehet az oktatás fejlesztése, az átlátható gazdaságpolitika, az integráció – tág témakörök, de ezekről szeretnénk olyan kérdéseket feltenni, amelyek mindenki számára érthetőek.

Színhely: Somogyvári Dóra; haj: Fülöp Zsófia; stílus: Domán Melinda; ruhák: Reserved, Zara

– Szoros barátság fűz ifj. Vidnyánszky Attilához.

Mi az, ami összeköt benneteket?

– Ellentétes jellemekek vagyunk, tulajdonképpen egymásnak a reciprokai, de nagyon hasonlóan gondolkodunk a színházról. Mindketten hiszünk a színházon belül egy szakrális térben, ami nem feltétlenül isteni jelenléteket jelent (bár vannak olyan szerepállapotok, amikor azt is érzem), hanem azt, hogy a színpadon legalább annyira fontos a láthatatlan, mint a látható. A költői színház az, ahol a hatások nem feltétlenül az agyadat érik el, hanem a szívedet. Az ilyen típusú előadást arról lehet megismerni, hogy nézed egy órán keresztül, és nem érted, aztán elkezd hatni a szívedre. Mint amikor beteszted Mozart vagy Verdi Requiemjét.

– „A Pál utcai fiúk” hatalmas siker lett, láttam egy videót, amiben azt mondtad, hogy jó lenne, ha a darab megidézné a nézőkben a barátságot, a grundélményt, az együtt fociást. Ilyen hatását is látjátok az előadásnak?

– Természetesen. Van egy több tízezres rajongótábor, az előadást több mint 150 ezren látták, nyáron 100 tematikus tábor volt, a YouTube-videó nézettsége kétmillió fölött van. Reméljük, hosszútávú hatása is lesz. Érdekes, hogy nekünk még triviális volt a grund, természetes volt, hogy 14 évesen még a játszótéren vagyunk. Ez most már nem így van, a grundot a virtuális játszótér váltotta fel. Ez az előadás egy alternatívát mutat, aztán az már a gyerekek döntése, hogy melyiket választják. Egyébként nagyon sok felnőtt is ír nekünk, vagy videót küld magáról, elmondja, hogy a darab megváltoztatta az életét, újra tud hinni valamiben, amiről azt hitte, hogy már nincs.

– A „Mondjad, Atikám!” egyik nyilvános próbáján mondtad, hogy most nagyon labilis érzelmi állapotban vagy emiatt a próbafolyamat miatt. Hogyan lehet bírni ezt az érzelmi hullámvasutat?

– Azt hiszem, ezt minden színésztől megkérdezik, én is ugyanúgy tudok válaszolni, mint a többiek: ez a feladat. Tényleg én élem meg, tényleg velem történik, és tényleg ennyire sűrített életet él egy színész. Ennek az az eredménye, hogy 25 éves korodban már annyi érzelmed van, mint egy 70 éves embernek, ez egyrészt jó, másrészt sok kérdést vet fel a következő 25 évre vonatkozóan. De én szeretem, ebben érzem jól magam.

”

A HIT SOK
PONTON SEGÍTI
AZ ÉLETEMET,
MINDIG VISSZA
TUDOK IGAZODNI
A VALÓDI
PRIORITÁSOKHOZ.

– A Vígyszínházban „A félkegyelmű” lesz a következő bemutató március 2-án. Milyen karaktert játszol majd?

– Miskin herceg leszek, a darabot Attila fogja rendezni, együtt írjuk a szövegkönyvet. Ezt a regényt Genfben írta Dosztojevszkij, ami azért izgalmas, mert így rálátott arra, hogy mi van otthon. Külföldről másképp látod az otthoni problémákat, sok mindenre rá lehet így döbbsenni. Dosztojevszkij valószínűleg egy ilyen rádöbbenős fázisban volt, amikor megpróbált megírni egy makulátlan embert, aki ugyanakkor nem unalmas. Végtelen igazságvágy és meglepő tisztaság jellemzi, az emberek minden mondatára felkapják a fejüket, és azt mondják: „Mintha ezen már túllennénk.” Szóval ilyen karakter a félkegyelmű. Ha beírod a Google-ba a regény címét, azt fogja kiadni, hogy az író arra volt kíváncsi, mi lenne, ha Krisztus most jönne le hozzánk a földre. Ez egy érdekes kérdés, de ezt nem lehet egy háromórás előadásban úgy boncolgatni, hogy tényleg választ kapjanak a nézők. Minket inkább az érdekel, hogy ha megpróbáljuk megmutatni, mit jelent a hit, a szakrális tér, a szakrális érzés, akkor az fogyasztható-e egy olyan fiatalnak, aki még soha nem találkozott ezzel. Létezik-e fogyasztható szakralitás? – ez a mi kérdéskörünk. Mielőtt darabot választunk, mindig megtárgyaljuk, hogy miről szeretnénk beszélni – most ez a témánk.

– Hogy jutottak eszedbe a könyvautomaták, amelyeket el kellene helyezni a főváros (majd később a vidéki városok) csomópontjain, hogy kortárs és klasszikus zsebkönyveket vehessenek a tömegközlekedők?

– Nem tetszett nekem, hogy mindenki csak nyomogatja a telefonját a villamoson. Három éve dolgozom a projekten, most márciusban megvalósul. Volt e-bookom is egyébként, de a könyvvel teljesen más a kapcsolat, szeretem lapozni meg aláhúzni benne a nekem fontos részeket.

– A Sztalker Drámasuliban színjátszást tanítotok a gyerekeknek?

– Azt a legkevésbé. Inkább a tudatos jelenlét módszerét, azt, hogy hogyan legyél jelen a pillanatban. Sok közös beszélgetés, játék, gyakorlat kapcsolódik ehhez. Viszonylag sokat képeztem magam ez ügyben, és ezt a többi tanárról is elmondhatom. Vasárnaponként tartjuk a sulit, van mozgás meg színészet is. A lényeg azonban az, hogy a gyerekek vasárnaptól vasárnapig el tudják tölteni úgy a hetet, hogy minden este azt érzik, „na, ma történt valami. Ez egy olyan nap volt, amiért érdemes volt élnem.” Hatvan gyerek jár, abból legalább ötvennyolcnak az a visszajelzése, hogy talált egy helyet, ahol otthon érzi magát, ahol el tudja magát engedni, elhiszi, hogy fontos, és ér annyit, mint mások. Ez nekem nagyon tanulságos, mert minden egyes gyerekünkkel való találkozás emlékeztet arra a gyerekémre, amit állandóan elveszíteni vélek.

– És te mennyire vagy tudatosan jelen a pillanatokban? Rágódsz a múlton vagy a jövőn?

– A jövőn egyáltalán nem, nincs is jövőképem. Vagyis hát szeretnék egy kis házat, családot, szeretném, hogy Bogyó mellett legyen, és még sok állatot. A múlton sem rágódom, azt a kérdést, hogy „miért történt így?“, talán soha nem is tettem fel, de az utóbbi pár évben biztosan nem. Hiszem azt a bulgakovi mondatot, hogy „Minden úgy van, ahogy lennie kell.” Ez közhelynek tűnik, de nagyon mély. Szeretek a jelenben lenni. A tudatos jelenlét módszere tanulható, fontos, hogy rá tudjunk csodálkozni, hogy milyen szép a tapéta, hogy egyenetlen a útpadka, hogy vannak télen verebek, vagy hogy egy pocsolva egyik oldala befagyott, a másik meg nem. Szerintem, ha az ember megtanulja elfogadni, hogy egy a sok közül, hogy nem kell legyőznie a pillanatot és átkönyökölnie

a következő öt percen, akkor azt fogja érezni, hogy végre jelen van a kapcsolataiban, a beszélgetéseiben, abban a pillanatban, amikor például az ellenőr elkéri a bérletét. Jó, ha nemcsak elsuhanunk egy árny mellett, hanem látunk egy szempárt is. Ezek apró dolgok, de én azt gondolom, sokkal színesebb, intenzívebb, emberibb életet lehet így élni. Annyi rossz dologgal találkoztam az eddigi életemben, hogy máshogy már nem is szeretném csinálni.

– Pár hónapja Szép Ernőt idézve (néhány mondatnyi kontextusban) ezt tetted ki a Facebook-oldaladra: „Ne a színpadra, a nézőtérre menj!” Szokatlan idézet egy színésztől. Hogyan értelmezted ezt a mondatot?

– Ez is a Sztalker sulihoz kapcsolódik. Gyerek- és kamaszkorban sokan akarnak színészek lenni, főleg a lányok. Azért vágnak rá, hogy csillogjanak, hogy benne legyenek a tévében. Ez pont az ellentéte annak, amit mi képviselünk. Szerintem a színészet azt jelenti, hogy tanuld meg magad, ismerd a démonjaidat, a poklodat, a mennyországodat, és ezekről tudj természetesen beszélni. Az a jó színész, aki saját magát ki tudja tenni a színpadra – több nem kell hozzá. Tehát nem az, aki produkálni akarja magát, hanem aki az emberek között van, ismeri őket, látja, hogy mitől boldogok és mitől szomorúak, és tud ebből fogalmazni, tükröt tartani nekik. Az a mondat arra utalhat, hogy embernek kell lenned, és nem színésznek.

– Vígszín ház, Sztalker Csoport, Sztalker sulis, könyv-automatás projekt, még egy versesköteted is megjelent nemrég – hogy fér bele ennyi minden az idődbe?

– Úgy, hogy szinte csak ezt csinálom. Van egy szerelmem és egy kutyám, Bogyó, ennyi fér bele, de így érzem jól magam. Nagyon szeretek olvasni meg szövegek könyveket írni és átdolgozni, most például egy regénnyel foglalkozom, rendeltem már 40 könyvet ehhez kapcsolódóan. Ez sok ezer oldal, és tudom, hogy lesz olyan 500 oldal, amiből csak egyetlen szóra lesz szükségem, de az teljesebbé teszi majd a szövegek könyvet. Nagyon élvezem mindezt. Ezenkívül van néhány olyan ember, akire szükségem van, akivel építő jellegű a kapcsolat. Néha büntudatom van amiatt, hogy például a régi ismerősökre nincs időm, de mégis azt érzem, hogy akkor tud hatni a mi színházunk, ha a színpadon kívüli életet is sűrítve élem. ♦

JELLENLÉT

A tolerancia nem azt jelenti, hogy az ember nem elkötelezettje a saját meggyőződésének. Sokkal inkább azt jelenti, hogy elítéli más meggyőződésének az elnyomását vagy üldözését.

—
John F. Kennedy